VOL. I Huhtikuu N:o 4
1909

SPIRITISTI

SPIRITUALISTINEN AIKAKAUSIKIRJA SPIRITISMIÄ JA SITÄ LÄHELLÄ OLEVIEN PSYKILLISTEN KYSYMYSTEN KÄSITTELYÄ VARTEN

TOIMITTAJA

JALO KIVI

Mitä on haudan tuolla puolen?
Mikä odottaa meitä n. k. kuoleman jälkeen?
Näitä kysymyksiä valaisee spiritismi.

SPIRITISTI

„Ja sitte pitää tapahtuman, että minä tahdon vuodattaa minun Henkeni kaiken lihan päälle; ja teidän poikanne ja tyttärenne pitää ennustaman, teidän vanhimpanne pitää unia uneksuman ja teidän nuorukaisenne pitää näkyjä näkemän".
Joelin kirjan 2:28.

Spiritualistinen aikakauslehti spiritismiä ja sitä lähellä olevien psykillisten kysymysten käsittelyä varten.

VOL. I HELSINGISSÄ, HUHTIKUUN 15 P:NÄ 1909 N:o 4

Todistuksia sielun olemassaolosta.

Esitelmä, pitänyt Mrs A. Besant Chicagon kongressissa, Syyskuun 13 p. 1908.

Suomentanut Martti Humu.

Kaikkina aikoina, kaikissa sivistyksissä ja kaikkien kansakuntien keskuudessa on aina löytynyt ihmisiä, jotka ovat olleet täydellisesti vakuutettuja noiden sanojen totuudesta, jotka kerran eräs roomalainen lausui: „Ei kaikki minusta kuole". Mutta tämä vakaumus ei sittenkään ole sitä, mitä me tavallisessa merkityksessä sanomme todistukseksi. Koska kumminkin tämä vakaumus on ihmisissä elänyt kaikkina aikoina ympäri koko maan piiriä, niin huoletta voimme tehdä sen johtopäätöksen, että se, niin sanoakseni, asustaa ihmisluonteessa, ihmisen tajunnassa, tietoisuudessa. Siis, kun nyt esittelen todistuksia siitä, että sielu on olemassa, niin en kumminkaan missään tapauksessa aijo vedota tuohon sisäiseen tunteeseen, myöskään en aijo etsiä tukea todistusnäytteessäni niille käsitteille, joita tämä vakaumus on synnyttänyt.

Sen sijaan pyydän teitä ajatuksissanne, askele askeleelta, seuraamaan minua erästä polkua, jolla materialistikin voi meitä seurata, vaikkapa hänen siellä hyvinkin pian pitänee luopua materialistisista käsitteistänsä. Tahdon näyttää teille, että me, käsitellessämme tätä aihetta, askele askeleelta, selvillä, loogillisilla johtopäätöksillä voimme tulla niin pitkälle, että niiden, jotka jaksavat ajatella järjellisesti ja johdonmukaisesti, lopultakin täytynee tunnustaa, että sielu on olemassa: että, kun punnitsemme syitä myötä ja vastoin, vaaka painuu tälle puolelle; että epäilemättä löytyy jokin, joka hallitsee ymmärrystä, joka on etevämpi ymmärrystä. Mitä tämä jokin sitte on, tutkittakoon

toisella tavalla, Silloin on jo voitettu paljon, kun voimme materialistille esittää jonkun ajatusjohdon ja käytännöllisen koe-metoodin, jotka saattavat hänet loogillisesti kestämättömään asemaan, niin että hänen pakostakin pitää kulkea eteenpäin, tahi vähintäinkin osotamme hänelle semmoisia näkökohtia, joita hän voi käyttää laajemman tutkimuksen perustaksi, ja tarjoamme hänelle täydellisesti järjellisen hypoteesin (otaksuman) joka kehottaa häntä vieläkin syvempiin tutkimuksiin.

Siis ainoastaan silmänräpäyksen ajan kasahtakaamme materialistisen todistelutavan lähtökohtaa, sitä, mikä koskee ajatusta ja aivoja. Tämä todistelutapa ei voi enään kehua omistavansa niin korkeaa tieteellistä kuuluisuutta, kuin noin 25 v. ajassa takaperin; siihen aikaan saattoi avata kirjan toisensa jälkeen, joita olivat kirjoittaneet mitä etevimmät tieteelliset sepittäjät, kaikista niistä kirjoista saattoi löytää todisteen todisteen jälkeen, sen katsantokannan varmuudesta että ajatus oli materian eli aineen tuote. Professori Tyndall, kuuluisassa esitelmässään Belfastissa aineesta ja hengestä, lausui että tiede totisesti tulisi pakotetuksi aivan ja kokonansa muodostamaan uudelleen käsitteensä aineesta ja hengestä, ja tämä ennustus on näyttäytynyt täysin oikeaksi. Siitä ajasta, jolloin tämä esitelmä pidettiin, on tiede muuttanut käsitteensä aineesta, ja tieteellinen määrittely aineelle ei enään ole niin rajotettu, kun se oli niinä päivinä, jolloin monet meistä olivat vielä nuoret. Nykyaikaiseen tieteelliseen käsitykseen materiasta sisältyy jotakin, jota sai 25 vuotta sitten turhaan siitä etsiä.

Lyhyesti — vanhan todistustavan mukaan, saatiin semmoinen johtopäätös, että ajatukset syntyivät suorastaan harmaan aivoaineen toiminnan kautta; siellä, jossa tätä ainetta löytyy, siellä ovat myöskin ajatukset yhdistetyt aivoaineen yhteyteen, ja jossa ei mitään semmoista materiaa löydy, siellä ei myöskään ole minkäänlaista ajattelutoimintaa; paitsi tätä voitiin todistaa määrällisenkin suhteellisuuden tuon harmaan aivoaineen ja ajatuskyvyn välillä. Eikä tätä ainoastaan yleisesti otaksuttu, vaan tarkasti ja sivuseikkoja myöten se määriteltiinkin. Pikku lapsen aivo saattaa ilmentää ainoastaan lapsellisia ajatuksia; pojan aivo luopi jo voimakkaampaa ajatusta; nuorukaisen aivo esilletuo jo hyvinkin kehittyneitä ja korkeita ajatuksia. Aivon kehittymistä seuraa rikkaampi ajatusmuoto. Jos aivo vuosien kuluessa, joko yhdellä tai toisella tavalla veltostuu, niin samassa suhteessa ajattelukin muuttaa luonnettansa; jos veri tunkeutuu aivoihin, esim. päihdyttävien juomain kautta, niin hairahtuu ja eksyy itse ajattelutoimintakin; jos kuumetaudissa aivojen veri kuumenee, tulee myöskin ajatus epäluonnolliseksi, (abnormaaliseksi); jos joku sirunen pääkallosta tunkeutuu aivoihin, niin vaikuttaa tämä ehkäisevästi, tai suorastaan laimentavasti ajatusjuoksuun, joka kuitenkin jälleen tulee normaaliseksi, niinpian kun sirunen poistetaan. Ihmisen vanhetessa heikkenee hänen ajatusvoimansa: ja aivon pehmetessä, katoaa kaikki ajattelu. Jos ainoastaan osa aivoista vahingoittuu, silloin häviää se

erinäinen kyky, joka tämän aivo-osan kautta sai ilmennyksensä — ja näin liitetään nämät todistelut riemulla toinen toiseensa. Koska siis ajatteluvoima kehittyy samassa suhteessa kun aivo kasvaa ja kypsyy: kuin jonkun vaarallisemman vahingoittumisen aikana aivo tykkänään lakkaa toiminnastaan; kun ihmisen kuollessa ajatusvoimakin katoaa — — kuinka sitten kukaan vielä saattaa uskoa ja vakuuttaa, että ajatuskyky kumminkin, voitonvarmana, kaikesta huolimatta, kohoaisi raunioistaan sekä vielä edelleenkin eläisi voimassa ja majesteettisuudessa? Tämä tuumailu teki voimakkaan vaikutuksen ainakin niihin, jotka olivat tottuneet tekemään johtopäätöksiä pisteestä pisteeseen ja antoivat taluttaa itsensä siihen, johon loogillinen päätöksentoiminta vei. Mutta koko tämä todistelujen-ketju perustuu induktioonille s. t. s. johtopäätöksen tekoon yksityisestä yleiseen. Voidaan aikaansaada loistava todisteiden perustelma induktiivisen ajattelun välityksellä, mutta tällä todistelutavalla on eräs heikko kohta: todistuksen teossa pitää varmasti ottaa kaikki yksinkertaiset tosiseikat huomioon, sillä yksi ainoa eriävä tosiseikka, siinä todisteiden sarjassa, joka on tutkimuksen perustana, voi saattaa koko rakennuksen horjumaan. Kun semmoinen perustuskivi poisjätetään, niin koko rakennus maahan romahtaa. Se mahdollisuus, että ehkä olisi voitu jättää yksi ainoa kohta, yksi ainoa fakta, huomaamatta, on, ja jääpi induktiivisen metoodin heikkoudeksi. Sitte vasta kun olemme varmat siitä, että olemme ottaneet lukuun kaikki, joka kuuluu ja on riippuvainen kysymyksessä olevasta aineesta, silloin vasta voidaan saada luotettava ja kumoamaton johtopäätös. Mutta eräiden vissien tosiseikkojen selville saamisessa ei oltu otettukaan huomioon muutamia erityiskohtia siitä, sinä aikana, jolloin saatiin tuo ylistetty induktiivinen johtopäätöksien luoma tulos. Ja tästä syystä on nyt koko rakennus maahan romahtanut. Yksi ainoa fakta olisi ollut kylliksi näyttämään tämän todistelutavan epäpätevyyttä, mutta nyt ilmestyi satoja. Semmoisessa todisteiden esilletuomisessa, joka perustuu todelliselle, oleelliselle suhteelle kahden esineen välillä, pitää tämän suhteen kaikkialla olla sopusoinnussa; vaan kun nämä kaksi asiaa vissien olosuhteiden vallitessa, vaikuttavat erinäisissä, jopa aivan vastakkaisissakin suunnissa, kuinka silloin käy todistelujen kanssa? Tämä juuri on tapahtunut sille todistelulle, joka koskee aivon ja ajatuksen välistä suhdetta, nimittäin: niiden tulisi aina muuttua samassa ajassa. On osottautunut että ei suinkaan aina tämä suhde ole sama, sekä että ne usein osottavat muunnoksia suorasti vastakkaisessa suunnassa, s. t. s. on ilmennyt faktoja, joiden aikana aivo on ollut osittain halttautuneena, mutta on ajatus ollut paljon elävämmässä toiminnassa, kun se oli aivon normaalisena ollessa.

Tällä ensimäisellä todistusaskeleellani, ei ole vielä aikomukseni todistaa sielun olemassaoloa; tahdon ainoastaan viitata siihen, että tietoisuutta voi löytyä riippumatta fyysillisestä organismosta. Tämä on kuitenkin todistettava, ennenkun yleensä voimme saada materialisteja osottamaan meille minkään-

näköistä huomiollisuutta. Ei edes voi puhua mistään sielusta, niinkauvan kun se, jonka puoleen käännymme, suosii sitä katsantokantaa, että ajatus on paljas aivotuote, aivankuin sappi on maksan tuote, puhuaksemme Carl Vogtin tapaan. Niinkauvan kun joku omistaa tämän katsantokannan, (niinkuin vielä monet tekevät), pitää ensin koettaa saada hänet ulos tästä asemasta, osottamalla hänelle tosiseikkoja, joita hänen tulee tunnustaa; sitten vasta voimme hänelle puhua sielusta. Koska kaikki myöntävät, että sielu on riippuvainen tietoisuudesta, niin pitää ensin todistaa se, että tietoisuutta on olemassa, riippumatta tuosta suhteesta aivon ja ajatuksen välillä; tämän tehtyä olemme ottaneet ensimäisen askeleen materialismosta ja sitte vasta menemme esteettömästi eteenpäin tutkimaan tietoisuuden luonnetta.

Mutta nyt löytyy — yleisesti puhuen — koko joukko mesmerisiä ja hypnoottisia kokeita, jotka ovat poistaneet kaiken epäilyksen siitä, että ymmärrys voi olla toiminnassa, vaikka aivo onkin halttautunut.

Tätä kysymystä selvitellessäni, en tahdo käyttää semmoisia kokeiluja, joita ovat esilletuoneet sellaiset henkilöt, joiden todistuksille ei panna vakavata arvoa, sentähden että heitä pidetään enemmän tai vähemmän haaveilijoina, n. k. esim. teosoofit. Mieluummin tarkastelen tunnustettujen tiedemiesten todistuksia asiassa, sillä heidän todistuksensa ovat suuremman arvoiset. On hyvä asia, jos todistaja, mikäli mahdollista, voi tuoda todistukset väitteillensä juuri hänen vastustajiltansa. Sehän on oikeutettu menettely; kaikissa tapauksissa on se suuri voitto, kun vastustajan omasta suusta kuulee lausuttavan todistuksen omassa asiassaan. Tahdon siis kaikista niistä todisteluista, joita minulle n. s. on „taskun täysi“, ottaa esiin muutamia todistuksia, joita ovat antaneet Pariisin lääkärit. He kutsuvat itseänsä materialisteiksi, vaikka en tahdo nimittää heitä siten — ehdottomasti he eivät osaa selittää niitä tuloksia, joihin heidän kokeilunsa ovat heidät saattaneet. Täysin rehellisinä he tunnustavat, että he eivät tahdo esittää minkäänlaista teoriaa; aivan yksinkertaisesti he ilmottavat ainoastaan faktat, tositapahtumat. Ja tämä on aivan oikea ja terve menettely sekä tarjoaa meille erinomaisesti hyödyllisen aseman.

Heidän huomioonottamuksistansa tahdon ainoastaan esittää seuraavaa:

He ovat keksineet aparaatin, joka merkitsee täsmällisesti aivon liikunnonkulun ulkonaiset merkit, aikana, jolloin patientti on nukutettu hypnoottiseen uneen. Heillä on samanlaisia, ihmeellisiä instrumentteja, joilla he mitä täsmällisimmästi voivat mitata sydämen lyönnit, keuhkojen liikunnon, lihasten kokoonvetäymisen j. n. e. Näiden koneiden avulla ja välityksellä he voivat täydellisesti tutkia kokeiltavan henkilön fyysillisen tilan, joka on välttämätön seikka heidän varovaiselle, asteettaiselle eteenpäin kulullensa. Kone, jota he käyttävät, on pyörivä, pyörylänmuotoinen sylinteri, jota piirittää värillinen paperi; tätä paperia vastaan on asetettu stifti eli viisari, jota pidetään tutkit-

tavaa ruumiinosaa, esim. keuhkoa vastaan: keuhko vaikuttaa ruumiin pintaan, se viisariin, ja tämä vuorostaan sylinteriin.

Jos keuhko pysyisi liikkumattomana näyttäisi viisari suoran viivan; kun se liikkuu, muodostuu sitävastoin kurvillinen eli epäsäännöllinen viiva, semmoinen, joka kulkee sinne tänne.

Nyt asetetaan semmoinen kone jonkun sydäntä vasten: silloin näemme sylinterin värjätyllä paperilla kokonaisen viivasarjan. Tuo sarja osottaa hyvin tarkasti sydämentykytykset; pieninkin säännöttömyys sydämen toiminnassa tulee täten heti näkyviin; — viisari piirtää sylinteriin kaikki liikkeet hyvin suurennetussa mitassa.

Samaten se osottaa keuhkojen liikunnon. Keuhkot liikkuvat jotenkin normaalisesti ja taitava lääkäri huomaa heti pienimmänkin poikkeuksen tästä.

Sama on lihasten kokoonvetäytymisen laita. Jos ihminen, paino kädessään, ojentaa käsivartensa, syntyy lihaksissa täriseminen, joka kiihtyy yhä voimakkaammaksi mitä kauvemmin käsivarsi on ojennettuna ja mitä suuremmaksi ponnistelu tulee, pitääksensä lihaksia tässä asennossa. Kaikki varokeinot ovat siis tarkoilleen huomioonotetut, ettei minkäänlaista petoksen mahdollisuuttakaan voi edes tulla kysymykseenkään. Kaikki koneen liikkeet antavat ehdottomasti luotettavan kuvan siitä fyysillisestä ruumiista, jota tutkitaan.

Nyt ovat tutkijat huomanneet että hypnoosissa olevan henkilön sydämentoiminta järkinään muuttuu; hänen sydämensä tykytys tulee viimein niin heikoksi, että sylinterissä on nähtävänä ainoastaan hyvin epäselvät viivat; ei millään muulla, vähemmin tunteellisella koneella, voitaisi huomata että se ollenkaan tykyttäisi. Sama on keuhkojen laita; niiden liikunto hypnoosin aikana on niin heikko, ettei transsissa olevan henkilön vähintäkään hengenvetoa voida huomata. Samaten lihaksien kanssa. Määrätyt viivat osottavat oppineille, josko se henkilö, joka, käsivarsi ojennettuna, pitää kädessänsä painoa, on hypnoottisessa unessa tai ei.

Millainen on siis aivon toiminta sellaisen fyysillisen tilan vallitessa, kun nyt olemme kuvanneet?

Ensinkin verenkiertokulku on seisahtunut. Veri kiertää ainoastaan vaillinaisesti aivo-astioissa; hienoimmissa, n. k. kapillareissa, lakkaa melkein kaikki liikunto. Mutta verenkiertokulku ei ole ainoastansa määrältään hyvin rajotettu, sen laatukin on erinomaisen huono, koskapa ei mikään uudistettu ilmantulo ole sitä puhdistanut sen kulkiessa keuhkojen kautta. Kaiken tämän me hyvin tunnemme. Tässä syntyy „koman" eli unentarpeen, uneliaisuuden olotila; s. t. s. kaikki ajattelu, niin paljon kun se aivoista riippuu, eli aivolla on siinä osansa, on tässä tilassa mahdoton.

Edessämme on nyt siis olento, joka ei voi ajatella aivoillaan, sillä aivot ovat tykkänään toimettomina.

Ja kumminkin 25 vuotta ajassa takaperin katsoivat kaikki oppineet, että kaikki ajattelutoiminta tämmöisissä olosuhteissa oli mahdottomuus.

Tässä olemme huomanneet vissejä fyysillisiä olotiloja, joiden aikana ajattelun täytyy lakata; ja tämä on myöskin totuus, mitä fyysilliseen ruumiiseen tulee. Tuo nukutettu olentoparka makaa tässä kuin kuollut, ja kuitenkin voi asettua hänen kanssansa yhteyteen (raporttiin), ilman että nämät fyysilliset ehdot eli olotilat muutetaan. Se voi antaa merkkejä ajattelun, nerollisuuden eli intelligenttisyyden toiminnasta; on saatu selville että hypnoottisessa unessa olevan henkilön sieluntoiminta on ollut paljon suurempi hänen ollessa hypnoottisoitu, kuin tavallisissa oloissa; että hänen muistonsa on tykkänään muuttanut luonteensa; että hän saattaa kertoa tapahtumia lapsuutensa ajoilta, joita hän ei mitenkään voisi muistaa ollessaan tavallisissa oloissa; että hän usein puhuu jotakin kieltä, jota hän on kuullut aivan pienenä, mutta jonka hän sittemmin on tykkänään unhottanut, niin ettei hän sitä ymmärrä, jos kuulisikin jonkun sitä puhuvan. On myöskin huomattu, että hänen muistonsa on niin terästynyt, että, jos kreikkalaisesta kirjasta hänelle luetaan joku sivu, osaa hän kertoa luetun sanasta sanaan, aivan virheettömästi; tavallisissa oloissaan hän ei kumminkaan ymmärrä sanaakaan kreikankieltä.

Kun tämä olento havahdutetaan tulee hän jälleen normaaliseen olotilaansa — — — — mutta nyt hän ei enää osaa sitä, mitä hän äsken osasi; hän ei muista ainoatakaan tavua; vaan kun hänet jälleen nukutetaan, osaa hän taas kaikki kokonaisuudessansa ja vieläpä hän kertoo saman asian niin monta kertaa kuin vaan halutaan.

On myöskin huomattu ja toteennäytetty että löytyy vielä toisenkinlaista muistamista, ja vieläpä mitä suurinta nerollisuuttakin eli intelligenssiä semmoisessa ihmisessä, joka normaalitilassaan on melkein tylsämielinen: hän hypnoosissa ollessaan on hyvin teräväjärkinen — — ja tämä ei ainoastaan siten, että hän jäljittelisi eli matkisi hypnotisoijan ajatuksia — jotakin, joka myöskin saattaa tapahtua — mutta niin, että hän voi ajatella aivan muuta esinettä, silläaikaa kun hypnoottisoija ajattelee jotakin aivan toista; on tapahtunut että unessa olija on suorastaan vastustanutkin hypnoottisoijan ajatusjuoksua. On ollut esimerkkejä siitä, että tavattoman tyhmät ihmiset ovat osottaneet todellista selväjärkisyyttä nukkumistilaisuudessa eikä aivo ole voinut olla toiminnassa.

Näin on saatu koko joukon kokeita ja huomioonottoja, jotka osottavat että erinäiset sielunkyvyt ovat ilmenneet silloin kuin aivo on ollut toimettomuuden tilassa.

Samaten on hypnoottisessa tilassa olevasta huomattu että hänen muistonsa saattaa täydellisesti eksyä, niin että hän sanoo asioita, jotka ovat aivan päinvastaiset; hän näkee semmoista, jota ei ollenkaan ole nähtävissä; ja taas päinvastoin hän saattaa olla näkemättä sitä, mitä muut näkevät. Voi

esim. tehdä itsensä näkymättömäksi, ja, jos niin tahdotaan, kuitenkin voi hypnoottisoitu sen tunteellaan tuntea, niinpä hän hyökkää semmoista esinettä vastaan — sillä hän ei näe — ja nyt hän huomaa että jokin hänelle käsittämätöin este on hänellä vastassa. Samalla tavalla voi vaikuttaa hänen kuuloaistiinsa. Hänet voi saattaa joko kuulemaan, tai olla kuulematta, aivan niinkuin halutaan; samaten on tunteen kanssa, hän voi joutua aivan tunteettomaksi, tai hän uskoo että jokin esine on hänen kädessänsä ainoastaan sentähden että sen sanotaan siinä olevan. Hän voi tuntea aivan suloisen lemun hyvinkin pahanhajuisesta esineestä. Ja näin näemme että aistinten kanssa saattaa leikitellä, silloinkun ajatus on vangittu. Muitakin ja monenlaisia kokeita saattaa tehdä hypnoottiseeratun ihmisen kanssa.

(Jatk.)

Yliaistillisten asiain johdosta Suomessa.

(Jatkoa.)

Eikä todistaja myöskään tiennyt viinanmyynnistä Martinilla, päinvastoin vakuutti hän ettei puolisoilla ollut mitään hyötyä näistä tapahtumista, vaan suurta vahinkoa ja pahennusta siten, että kansa tämän johdosta päivittäin suurissa laumoissa on tunkenut heidän asuntohuoneisiinsa. Sanoi kerran vaan käyneensä Martinin luona tapahtumain aikana ja että rauhattomuudet siellä taukosivat kahdeksan tai yhdeksän päivää ennen Emma Lindroosin ankaraa sairastumista. Kun lautamies Simola antoi haasteen todistajalle esiintymään asiassa todistajana, Emma Lindroos oli silloin heikkona sairaana rintataudissa.

Lopuksi oli Lindell erityisiltä henkilöiltä kuullut, miten uteleliaat katsojat useinkin Martinin asunnossa pilkallaan huutelivat: „kas tuossa taas piru on“, sekä jostakin pimeästä nurkasta joku viskasi esineitä; jonka ohessa myöskin Emma Lindroos sittemmin hauskuutti joskus itseään ja huomattiin, miten muutkin itse työssä; uskoi E. L:n osallisuudesta näihin tapahtumiin saaneen alkunsa näistä hänen epäonnistuneesta pilanteoistaan, jotka hän sitäpaitsi aina oli valmis tunnustamaan omiksi vehkeikseen.

Amanda Lindell. On todistajana jutellut melkein samaa kun miehensä lukkari L:kin, joten tässä ei ole tarvis sitä kokonaisuudessaan jäljentää; paitsi ainoastaan sen mitä siinä on uutta.

Lisäksi kertoi todistaja vielä, että kun hänen miehensä ja E. Martin olivat alituvassa, oli kolme vanhaa kenkää jostain huoneen nurkasta nakkautunut keskelle permantoa, eikä Emma Lindroos, joka oli samassa huoneessa,

niitä nakannut. Seinältä oli rappaus pudonnut ja samalla pöydän toinen levy rupesi lokottamaan, lopuksi niin voimakkaasti että huone kaikui siitä. Tämän tapahtuessa meni todistaja noutamaan miestään — ja sitten tapahtui niinkun hän on jo kertonut.

Todistaja ei tiennyt viinan myynnistä. Oli päinvastoin tottunut pitämään heitä aina rauhallisina ja rehellisinä kansalaisina.

Gustaf Helleen oli kerran käynyt vastaajan asunnossa ja Efraim Eerola oli silloin ollut saapuvilla. Tavalllnen halkosaha nakkautui permannolle, lähelle todistajan kantapäitä, jotta huone raikui. Hän otti sahan ja asetti sen sänkyyn mutta se singahti jälleen permannolle. Emma Lindroos oli istunut silloin tai seisonut sängyn toisessa päässä, mutta hän ei voinut kuitenkaan viskata sahaa, koska aivan varmaan hän ei liikuttanut itseään. Takaa päin singahti E. Martinin jalkoihin puukko, jota todistaja ei huomannut, josko ken läsnäolevista sen nakkasi. Kun todistaja istui pöydän päähän, oli pöydällä seisovasta kynttilän jalasta irtautunut noin kananmunan kokoinen mukula ja käsittämättömällä tavalla singahtanut ilmaan, koskien Emma Lindroosin päähän, josta se kääntyi kulmikkaasti toiseen suuntaan ja ponnahti todistajan jalkoihin ja sattuen permantoon, teki vieläkin käänteen ja vieryi todistajain jalkain vieritse erääseen huoneen nurkkaan, joka tällöin oli valaistu usealla kynttilällä, joten todistaja taisi selvästi ja varmasti nähdä koko tapahtuman juoksun.

Toisella kertaa käydessään oli todistaja nähnyt jo ennen kerrotun päreitten ja leipävartain tanssin. Kun Martinin vaimo oli kolme kertaa kopauttanut leipävartaita permantoon, niin kolme kertaa vartaat aina enenevällä vauhdilla ponnahtivat permannosta. Samoin sitä nurkkaa lähinnä olleet sängyntolpat ponnahtelivat permannosta korkealle, todistajalle tuntemattoman voiman vaikutuksesta sekä lopuksi koko sänkykin oli liikkunut.

Kaarl Lindholm. Kuluneen t. k. 22 p:nä oli todistaja käynyt Martinin torpassa ja nähnyt kynttilän jalan singahtavan kaksi kertaa ovea vastaan ja kolmannella kerralla huoneen peräseinään, huomaamatta mistä se singahti; mutta luuli ettei kynttilän jalkaa kukaan ihminen viskannut koska se liikkui ilmassa, ikäänkuin näkymättömän käden kannattamana sekä kierieli. Kynttilänjalka oli liikkunut hiljoilleen ja mutkitellen, seisoi aina ylöspäin kääntyneessä asemassa, joll'aikaa pöydältä kuului rapinata.

Todistaja valansa nojalla ja omantuntonsa mukaan vakuutti siitä, ettei kukaan ihminen viskannut kynttilän jalkaa, eikä sitä millään langalla ilmassa kannattanut, vaan oli tämä tapahtunut ihmeellisellä tavalla.

Helena Punala oli samalla kertaa paikalla kun edellinenkin todistaja ja kertoi samoin. Hän oli istunut sen pöydän vieressä, josta kynttilänjalka singahti ja näki siis aivan varmasti, ettei mikään ihminen sitä viskannut.

Henrik Asuntila. Kysymyksessä olevana aikana oli hän käynyt kolme kertaa Martinin asunnossa. Ensimmäisellä kerralla eräänä aamuna viskattiin

tuohikappaleita tuvan nurkasta keskelle permantoa, miten myöskin samalla käsittämättömällä tavalla savisirpaleita, nuija, seula, pari kynttilänjalkaa todistajan näkemättä kenenkään viskaavan näitä esineitä. Todistaja vakuutti valallansa, ettei kukaan ihminen voinut tehdä näitä, sillä niissä paikoissa, joista esineet viskautuivat, ei ollut ketään ihmistä,

Toisella kertaa oli saapaspari vuoronperään liikkunut permannolla, kenenkään ihmisen niihin käsillään koskematta. Sitten myöskin päreet, leipävartaat ja sänky paukkuneet y. m. esineet joista jo on kerrottu. Viinaa ei nähnyt myytävän.

(Jatk.)

Erään vaikutusvaltaisen ruhtinaan tulo henkimaailmaan.

Eräässä spiritistisessä istunnossa, joka pidettiin Lontoossa 6 p:nä marraskuuta 1894, esitti itsensä erään transimediumin kautta, eräs henki, jonka ilmoitettiin olevan erään hiljakkoin kuolleen vaikutusvaltaisen ruhtinaan A:n. Ennenkuin medio, mr. *Hunt,* vaipui transitilaan, tunsi hän, että hyvin voimakas tahto oli vaikuttamassa. Samalla sai hän äkkinäisen yskänkohtauksen, jota hän ei kuitenkaan osannut asettaa mihinkään mystilliseen yhteyteen, vaikka ei ymmärtänytkään kuinka se niin äkkiä tuli.

Ruhtinas kertoi ensin, että hänen oli tuonut istuntoon eräs korkeampi persoonallisuus henkimaailmassa. Hän oli jo kauan uskonut spiritismin todellisuuteen ja tiesi, että se maailma, jonka hän oli jättänyt ei olisi hänelle suljettua. Senjälkeen kertoi hän huomioistaan, joita hän oli tehnyt muuttaessaan korkeampaan elämään. „Kun kuolema lähestyi“, kertoi hän, „alkoivat fyysilliset tuntemukset hiljalleen puutua ja omituinen, vaikka ei suinkaan epämieluinen tunne siitä, että minä niinkuin nojasin sumuiseen ilmakehään, jonka jälkeen kaikki pimeni ympärilläni; antoi minulle tunteen, että minun maallinen elämäni oli loppumaisillaan. Maallinen ympäristöni näytti ikäänkuin katoavan sumuun, mutta kuitenkin voin minä vielä kuulla selvästi saapuvilla olevien ystävien ja sukulaisten kuiskaukset ja pidätetyt nyykkytykset. Pian katosi kuitenkin kuuloaistinkin ja sen mukana oli kaikki maallinen itsetietoisuus loppu.“

Tämän jälkeen vaipui hän levolliseen uneen. Herätessään näki hän hämmästyksekseen isänsä hengen edessään. Tämä sanoi hänelle, että hän oli nyt jättänyt kaikki maalliset ja täytyisi nyt alkaa henkielämän koulua. Senjälkeen vei hän hänet erääseen komeaan temppeliin, jossa suuri seurakunta veisasi hymniä ja rukoilivat ruhtinaan sielun puolesta. „Temppeli“,

kertoi ruhtinas, „muistutti minulle muuatta Venäjän ylevintä kirkkoa.“ Hän huomautti tästä isälleen, joka lausui: „Jaa, tämä temppeli ei ole käsillä rakennettu, mutta se on vertauksellisesti eräitten kirkkojen näköinen, jotka ovat käsillä rakennettuja ja samoja rukouksia, joita nyt maan päällä lähetetään ylös sinun sielusi puolesta, toistavat nämä hartaat rukoiliat tässä henkisessä kirkossa.“ Ruhtinas vietiin senjälkeen pitkin pitkää kirkon pääkäytävää alttarin eteen, jossa hän — vastustamattoman voiman vaikutuksesta — polvistui ja rukoili vankien vapauttamiseksi ja suuren valtakunnan menestymiseksi, joka ei nyt enää ollut hänen valtansa alaisena.

Kun hän senjälkeen nousi ylös, tunsi hän olevansa ikäänkuin vapautettu raskaasta taakasta. Se levottomuus ja huoli, joka oli painostanut hallitsijaa, oli poissa. Tunne syvimmästä nöyryydestä valtasi hänen sielunsa; hän tunsi itsensä niin yksinäiseksi joukon keskellä, joka häntä ympäröi. Hän huomasi, että hänen vaatteensa olivat likaiset ja rikkinäiset, joka merkitsi — niinkuin hän sai myöhemmin tietää — hänen henkisen luontonsa epätäydellisyyttä.

Kun he olivat jättäneet kirkon, vei hänen isänsä hänet suurella nopeudella läpi avaruuden, siksi kunnes he saapuivat erääseen suureen kaupunkiin, jossa joukko henkiä oli kaikki eri tavalla toimimassa. Ruhtinas vietiin erään rakennuksen luo, jonka toinen puoli oli kaunis ja majesteetillinen, kun sitävastoin toinen puoli oli liattu ja rappeutunut, se oli, sanottiin hänelle, hänen oma sielunsa, joka maallisen elämänsä ajalla oli pystyttänyt tämän rakennuksen. Pahoillaan rakennuksen ulkonäöstä, joka nyt tulisi olemaan hänen siihen asti kunnes hän olisi sovittanut entiset syntinsä ja kehittänyt henkistä luontoaan, kysyi ruhtinas, kuinka rakennusta voisi korjata sopusointuisemmaksi ja mukavammaksi. Vastaus oli: „uskon kautta Jumalan voimaan; rehellisen pyrkimyksen kautta totiseen elämään ja nöyryytesi kautta seurata korkeamman minäsi kehoituksia.“ „Tämä kaikki ja vielä enemmänkin on minulla“, sanoi ruhtinas. Minä en toivo parantaa ainoastaan omaa asemaani, vaan vielä niitten miljoonien kärsivien alammaisten asemaa, jotka olen jättänyt jälkeeni maan päälle.“ „Sinun toivomuksiisi suostutaan“, sanoi hänen isänsä. Hänet käskettiin senjälkeen koota koko tahdon voimansa, koko henkinen energiansa siihen osaan rakennusta, joka näytti rumalta ja rappeutuneelta, ja katso, se katosi hiljoilleen. Ruhtinas hämmästyi suuresti tästä ihmeellisestä muutoksesta, mutta hänelle sanottiin, että tämä oli vallan tavallista henkielämässä ja perustui sen lakeihin. Se elämä, johon hän nyt oli tullut, oli henkinen ja kaikkea siellä ohjasivat henkiset lait ja voimat. Hänelle sanottiin vielä, että osa siitä työstä, joka hänellä ensi aluksi oli tehtävänä, oli se, että uudestaan rakentaa se osa rakennuksesta, jonka hän nyt oli saanut katoamaan. Senjälkeen pääsisi hän yhteyteen korkeammalla olevien henkien kanssa ja ottamaan osaa asioihin, joista olisi hyötyä molemmille maailmoille.

Eräässä näyssä näytettiin hänelle sitten maallinen elämä, nykyinen ja tulevainen. Maa näytti olevan hyvin sekavana ja surkuteltavassa tilassa, ja hän voi nähdä kuinka perinpohjaisia muutoksia tulisi tapahtumaan, ennenkuin yleinen onni ja hyvänvointi voisi tulla ihmiskunnan osaksi.

Tämä referaatti ruhtinas A:n tiedonannoista, joista ylempänä oleva on käännöksenä, julkaistiin aikakauslehdessä „Medium and Daybreak" 23 päivä Marraskuuta 1894. Saman lehden seuraavassa numerossa lausuu pari lähettäjää epäilyksensä tiedonannon todellisuudesta sentähden, että he katsoivat ne monet kuolemantuomiot, karkoitukset ja muut kovat rangaistukset, jotka A:i oli hallituksensa aikana vahvistanut, täytyvän tuottaa hänelle vaikeampaa asemaa, kuin mitä näistä tiedonannoista ilmenee hänelle tulleen. Näitten epäilyksien johdosta antoivat medion henkijohtajat seuraavan selityksen, joka oli painettuna sanotun lehden Joulukuun 14 päivän numerossa, josta selityksestä seuraavaa olkoon tässä mainittuna:

„Helposti täytyy huomata, että niin lyhyt selitys hänen huomioistaan henkimaailmassa, jossa hän on ollut vasta lyhyen ajan, ei ole voinut antaa lukialle maan päällä selvää käsitystä siitä asemasta, jossa juuri hiljakkoin poislähtenyt täysvaltainen ruhtinas on henkimaailmassa. [1])

Seuraukset ihmisen hyvistä eli pahoista töistä eivät esiinny kohta täydellisesti hänelle, hänen astuessaan „meidän puolelle" elämää. Hyvä ja paha menneestä maallisesta elämästä esiintyvät ainoastaan pitkällisesti hänen itsetietoisuudelleen — samalla tavalla kuin maalliset käsitykset ainoastaan pitkällisesti ja niinkuin salaa yhtyvät vasta syntyneen lapsen itsetietoisuuteen. Ellei ruhtinaan kokemuksia henkimaailmassa olekkaan vielä seurannut suurempaa henkistä kärsimystä, niin tästä ei seuraa, ettei hän vastaisuudessa saisi täydellisesti kärsiä niitä kärsimyksiä, jotka täytyvät seurata fyysillisten ja moraalisten lakien rikkomisesta. Se oli vallan luonnollista, että isä olisi ensimmäinen, joka antoi hänelle tietoa ja opetusta; mutta A:n syntymistä henkimaailmaan ei seurannut ne pidot ja peijaiset, jotka seurasivat häntä, hänen astuessaan valtaistuimelle tai hänen maallista poislähtöään, hautajaisiaan, ja itsetietoisuus siitä, että häneltä niin äkkiä riistettiin kaikki hallitsijan oikeudet ja pakko ottaa alempiarvoinen asema henkimaailmassa, täytyi täyttää ennen niin mahtavan valtiaan mielen katkeruudella omasta voimattomuudestaan ja nöyryytyksestään. Että tulla asetetuksi yhden arvoiseksi „joukon" kanssa, että tulla palvelijaksi hallitsijan asemasta, että — sanalla sanottuna — äkkiä kadottaa kaikki ne etuoikeudet, jotka kuuluivat hänelle maallisena ruhtinaana, on henkistä kärsimistä, jota ei kukaan paitsi ne, joilla on ollut on-

---

[1]) Suomentajan mielestä ovat ruhtinaan tiedonannot käsitettävät allegorisesti. Hän ei voinut sanoilla tulkita ihmisille kokemuksiaan ja täytyi sentähden käyttää vertauksellista kieltä.

nettomuus kulkea samaa tietä, täydellisesti käsitä. Mutta tämä ei ole kaikki. Kaikki virheet, kaikki tehdyt vääryydet täytyy järkkymättömästi ja täydellisesti sovittaa. Maan asukkaat ovat taipuvaisia uskomaan, että henget kärsivät jonkinlaista fyysillistä (ruumiillista) rangaistusta, niinkuin rikokselliset maan päällä. Näin ei ole laita. Henkimaailmassa ei tuomitse mikään tuomari syyllistä, tai vapauta viatonta, koko järjestelmä on niin sopusointuista ja täydellistä, että jokaista ajatusta, jokaista tunnetta eli tekoa seuraa oikeudenmukainen tulos kärsimyksien tai hyvänvoinnin muodossa.

Emme tiedä mitä entinen ruhtinas ehkä saa kärsiä erhetyksiensä tähden. Varmaa on, että hän nykyään on hyvin alhaisella asteella ja että koko entisen kansansa olo ja kohtalo nyt näkyy hänen henkiselle näölleen kaikessa ihmisellisessä kurjuudessa ja alastomuudessa paremmin, realistisemmin, kuin se näkyi hänelle, hänen ollessaan maallisella valtaistuimellaan; tämä on totinen totuus — ja ennen kaikkea näkyvät hänelle kaikki ne kärsimykset, jotka hän olisi voinut välttää toisilta. Nyt ei hän ole enää kauemmin hallitsija, ja hän voi hetkiseksi tuntea helpotusta päästessään siitä kauheasta edesvastuusta, joka on hallitsijalla, mutta hänen omastatunnostaan on tuleva se vitsaus, joka on rankaiseva jokaisesta vääryydestä, josta hänet voidaan oikeudentunnon mukaan asettaa edesvastuuseen. Mutta kuka on tuomitseva tässä tapauksessa?

Hänen kansansa nykyisiä kärsimyksiä ei ole luotu yhtenä päivänä, ne on kokoontuneet pitkien aikojen kuluessa ja kaikella hallitsijan voimallaan ei A. sillä lyhyellä ajallaan, jonka hän istui valtaistuimella, olisi voinut saada aikaan perinpohjaista sosiaalista uudistusta, joka olisi tuonut hänen kansalleen yleisen onnen. Ellei ruhtinaalla kaikessa ollut viisaan hallitsian ominaisuuksia, niin ei se ollut hänen syynsä. Totta on, että valtiollisten ja muitten rikosten tähden satoja saa kuihtua kaivoksissa, mutta lakia ja järjestystä täytyy ylläpitää ja niittenkin, jotka enimmin vihaavat ruhtinasverta, täytyy myöntää, että hallitsijallakin on oikeus puollustaa henkeänsä. Me emme tahdo puollustaa sen enempää joko entistä ruhtinasta eli kansan tekoja, mutta tulevaisuuden vallankumoukset tulevat antamaan entisen hallitsian ominaisuuksille arvonsa.

Hautaholvi Ahrensburgissa *)

Ösel on pieni saari Itämeressä venäjän rannalla, melkein sulkien Rigan lahden suun ja tehden tästä näin suurenmoisen sataman. Saaren asukasluku on nykyisin noin 50—60,000 henkeä, mutta niitten tapahtumien aikana, joista

*) Arthur Morrisson'in kirjasta „*The Shadows around us*“, (Varjot, jotka meitä ympäröivät).

tässä kerrotaan oli saaren asukasluku melkein puolta pienempi. Saaren pääkaupunkina, ja myöskin ainoana kaupunkina saarella, on Ahrensburg, jonka paikallisena hallituksena on valtuuskunta, jonka etumaisena on pormestari, sekä kirkollisena tuomioistuimena on n. k. Consistoriumi.

Kertomuksen aikaan oli Buxhœwden suku mahtavimpana ja vanhimpana sukuna saarella, jonne se oli jo monta sataa vuotta sitten muuttanut Bremenistä. Kahden veljeksen välillä tässä suvussa oli mitä kamalin viha ja eripuraisuus, joka sai nämät sekä julkisesti, että salaisesti vastustamaan toisiaan.

Eräänä aamuna keväällä tavattiin Carl Buxhœwden verissään virumassa kaula poikki leikattuna korvasta korvaan ja oikeassa kädessään partaveitsi. Kukaan ei voinui selittää lähintä syytä tähän — niinkuin luonnollisesti otaksuttiin — itsemurhaan, mutta yleisesti suvussa katsottiin tämän johtuneen eripuraisuudesta toisen veljen Oton kanssa. Kaikilla voimin koetettiin asia painaa hiljaisuuteen. Kuoleman syyksi kerrottiin äkkinäisen halvauksen tapahtuneen ja hautausmenot toimitettiin niin pian kuin suinkin. Asian oikea laita kuitenkin levisi pian tiedoksi ja kun ruumis vahvassa tammiarkussa vietiin perheen sukuhautaan, yksityisen kappelin alla Ahrensburgin hautausmaalla, niin ei liene ollut montakaan katsojista, jotka eivät olisi tienneet kuoleman syytä.

Muutamia viikkoja hautauksen jälkeen, maanantaina kesäk. 22 p:nä 1844, tapahtui eräs omituinen tapahtuma. On huomattava, että Ahrensburgin hautausmaa on yleisen maantien vieressä ja että suurin hautausmaalle olevista kappeleista — jokaisella huomattavammalla suvulla saarella on oma kappelinsa perhehaudan päällä — oli Buxhœwdenin. Tämä kappeli on näkymässä maantielle ja kun tie hautausmaalle kulkee tämän sivu niin tapasivat ne, jotka kävivät hautausmaalla eli muuten asioillaan lähistössä, sitoa hevoisensa kappelin edustalle, tämän ja tien välille.

Mainittuna päivänä tuli eräs vaimo Dullmann nimeltään ja erään räätälin leski, sekä muuten yleisesti kunnioitettu henkilö — ollen neulojattarena Consistori-presidentin, parooni von Guldenstubben perheessä — hautausmaalle lapsiensa kanssa. Hän ajoi pienessä vaunussa, koska hän aikoi käytyään äitinsä haudalla, jatkaa matkaansa pitemmälle muutamien ystävien luokse. Tavallisuuden mukaan sitoi hän hevoisensa kappelin edustalle, mennen lapsien kanssa peremmälle hautausmaalle, polvistuen äitinsä haudalle. Hän selitti jälkeenpäin, että hänellä oli ollut epämääräistä tunnetta jostakin kolinasta, joka kuului kappelista käsin, mutta ollen syventyneenä omiin ajatuksiinsa, ei hän tullut kiinnittäneeksi huomiotansa tähän kolinaan tarkemmin. Mutta kun hän nousi ylös lähteäkseen, niin tarrasivat lapset häneen kiinni pelästyneinä ja kertoen, että he olivat säikähtyneet kolinasta, joka kuului kappelista; kun he saapuivat hevosen luokse — joka oli muuten säyseä eläin — niin oli tämä tavattoman pelon valtaamana, vapisten joka jäsenel-

tään ja ollen vaahdossa. Taluttaessaan tätä maantielle pääsi hevonen töin tuskin käymään; lesken täytyi kääntyä takaisin kaupunkiin ja hakea eläinlääkäri. Tämä selitti hevosen kovasti pelästyneen jostakin.

Käydessään parooni Guldenstubben luona, kertoi rouva Dullman tapauksen paroonille, joka kuitenkaan ei tähän kiinnittänyt mitään huomiota. Mutta pian sattui samanlaatuisia tapahtumia, jotka alkoivat tulla yleiseksi puheen aineeksi ympäristössä.

Sunnuntaina kesäk. 28 p:nä oli useampia henkilöitä sitonut hevosensa tavalliselle paikalle kappelin edustalle ja palatessaan löytäneet hevosensa samanlaisessa tilassa kun ompelijatarkin edellisenä maanantaina ja lähellä olevat ihmiset todistivat kuulleensa erinomaista kolinaa, joka selvästi ilmeni kuuluvan Buxhœwdenin kappelin alla olevasta hautaholvista.

Nämät tapahtumat yhä lisääntyivät vaikka epäsäännöllisesti vielä. Pari viikkoa yllä olevan tapahtuman jälkeen (eli heinäkuun alussa), oli kappelin edustalle sidottuna yksitoista hevosta, kun muutamat henkilöt ohi kulkiessaan kuulivat kauheaa melua hautaholvista. He kutsuivat heti hevosten omistajat, jotka tapasivat hevosensa mitä surkuteltavimmassa ja kurjimmassa tilassa. Monet näistä olivat yrittäessään päästä irralleen kaatuneet maahan ja makasivat potkien ja melkein voimattomina pelästyksestä. Kolme tai neljä hevosista kuoli parin päivän kuluessa jonka jälkeen näitten omistajat tekivät persoonallisen valituksen konsistoriumille. Sillä aikaa kun tämä valitus otettiin tarkastettavaksi, kuoli eräs toinen Buxhœwdenin perheen jäsen, aikaisemmin kuolleen Carlon veli Otto ja tehtiin valmistuksia loistavia hautajaisia varten ilman että mitään häiritsevää tapahtui ennenkuin vasta kappeliin saavuttaessa. Arkku kannettiin juhlallisesti kappeliin — kun äkkiä vallan selvästi kuultiin kolinaa niinkuin olisi vedetty raskasta ruumista pitkin laattiaa kappelin alla olevassa hautaholvissa ja jota seurasi pitkällistä ähkymistä. Voidaan hyvin kuvitella tämän vaikutus arkun kantajiin ja saattoväkeen ja useampia minuutteja kului ennenkuin seremoniaa kyettiin jatkamaan. Koko tämän kestäessä kuului sieltä yhtämittaa kolinata hautaholvissa, niinkuin olisi siellä pyöritelty, vedetty, paiskattu ja pudonnut raskaita esineitä ja joihin ääniin lisääntyi raskasta ähkymistä ja kamalia naurun puuskauksia. Hevoiset, jotka olivat ruumisvaunun edessä täytyi taluttaa pois.

Kun hautausmenot olivat päättyneet, pitivät perheen jäsenet neuvottelun ja päättivät mennä alas hautaholviin saadakseen selville melun syyn. Arkkua ei kappelista kannettu alas kun oli tapana pitää se kappelissa useampia päiviä, välistä moniaita viikkojakin. Aukaistiin ovet jotka olivat hautaholviin vievän porrasten yläpäässä, sekä alapäässä oleva ovi, joka aukeni suoraan hautaholviin. Ei ääntäkään kuulunut nyt — mutta minkälainen oli näky!

Arkut olivat alasvedettyinä säännöllisestä järjestyksestään lavoilta hautaholvin seinämiltä ja koottuna sikin sokin yhteen läjään keskelle holvia, toiset

kumossa, toiset ollen päällänsä ylösalaisin niinkuin jotkut voimat olisivat pitäneet niitä keileinään. Ainoastaan kolme arkkua oli paikoillaan koskemattomina. Näistä arkuista oli yksi perheen nykyisen päämiehen iso-äidin, jota oli saarella kunnioitettu hyväntekeväisyytensä ja laupeutensa takia ja joka oli kuollut korkeassa ijässä 1839; molemmat toiset arkut olivat kahden pienen lapsen — ainoat lapset, jotka olivat haudatut hautaholviin.

Arkut nostettin kaikella kunnioituksella takaisin paikoilleen ja hautaholvi suljettiin. Kuinka olivat nämät epäjärjestykset voineet tapahtua? Ovet olivat aina olleet suljettuina ja avaimet olleet perheen päämiehen hallussa; lukot, jotka olivat vahvaa tekoa, olivat eheinä.

Kun tämän jälkeen jätettiin hevosia kappelin läheisyyteen niin asetettiin lapsia näitä vartioimaan. Mutta heti melun alettua juoksivat lapset matkoihinsa ja valitukset ja kiihtymys väestössä tuli yhä suuremmaksi. Muutamat lapsista väittivät nähneensä tummia kummituksia kappelin ympärillä, mutta tämä oli luultavasti heillä näköhairahdusta, heidän kiihtyneen mielikuvituksensa synnyttämää — kuinka tahansa, kaikissa tapauksissa ei tämä ole niin epäämättömästi todistettua kun toiset tapahtumat tässä kertomuksessa.

Kiihtymys väestössä nousi nyt sellaiseen määrään, että vaadittiin julkista tutkimusta. Tähän ei kuitenkaan Buxhœwdenin perhe ollut taipuvainen, he kun tahtoivat tapahtumat laskea joittenkuitten koirankuristen teoiksi. Kuitenkin kävi kaksi perheen jäsenistä yhdessä parooni Guldenstubben kanssa hautaholvissa uudelleen. Kaikki oli samassa epäjärjestyksessä kun edelliselläkin kerralla, kaikki sikin sokin yhdessä läjässä, paitsi samoja kolmea arkkua, jotka olivat paikoillaan. Tämä sai heidät vakuutetuksi laillisen tutkimuksen toimeenpanemisen tarpeellisuudesta ja sen jälkeen kun jokainen arkku oli huolellisesti nostettu paikoilleen ja ovet suljetut, annettiin avaimet parooni Guldenstubbenille julkisen tutkimuksen pitämistä varten.

Tätä tarkoitusta varten asetettiin komitea, johon kuuluivat parooni Guldenstubbe, komitean puheenjohtajana; saaren piispa varapuheenjohtajana; lääkäri Lace, yleisesti tunnettu ateisti (jumalan kieltäjä); Ahrensburgin pormestari Schmidt; kaksi konsistoriumin jäsentä, yksi maistraatin jäsen ja yksi sihteeri. Nämät menivät nyt yhdessä kappeliin tehdäkseen täydellisen tutkimuksen hautaholvissa ja sen ympäristössä.

Taasen olivat kaikki arkut sikin sokin, paitsi mainittua kolmea arkkua. Kaikki olivat kummallisessa läjässä laattialla.

Kaikkien köykäisimmät näistä arkuista olivat paksusta tammesta, niin että olisi tarvittu vähintäinkin kaksi miestä näitä nostamaan — toiset arkut olivat vieläkin raskaampia. Mutta nyt ne ei ollut ainoastaan nostettuina, vaan olivat käännetyt pystyyn, heitetty edestakaisin niinkuin paperisia arkkuja.

Komitean ensimmäinen ajatus oli, että tätä kamalaa hävitystyötä olisi tehty ryöstämisen tarkoituksessa. Joku aika takaperin oli samalla hautausmaalla erääseen toiseen kappeliholviin tehty murto ja leikattu pois eräs ras-

kas kultainen rimsu, joka oli koristanut erään arkun syrjiä — mutta täällä ei oltu koskettu mihinkään ja arkut eivät olleet aukaistuja. Ollakseen kuitenkin asiasta täydellisesti varmoja, antoi komitea aukaista arkkujen kansia, mutta kaikissa aukaistuissa arkuissa oli jäljellä kaikki koristeet mitä tavan mukaan haudattiin vainajien kanssa. Arkuissa, joissa ruumiit olivat jo muuttuneet tomuksi, olivat koristeet arkun pohjalla. Arkut suljettiin jälleen ja asetettiin entisille paikoilleen. Kun eräissä komitean jäsenissä heräsi epäilystä, että Buxhœwdenin perheellä oli mahtavia vihamiehiä, jotka ilkeydessään olivat mahdollisesti kaivaneet salaisen käytävän hautaholviin perusmuurien alatse häväistäkseen kuolleita perheen jäseniä, niin lähetettiin noutamaan työmiehiä jotka mursivat laattian ja kaivoivat perustuksen näkyviin, mutta vaikka kuinka tarkasti tutkittiin pienimmätkin rakoset, niin mitään ei löydetty, ei ainoatakaan aukkoa. Nyt asetettiin kaikki takaisin paikoilleen ja kun arkut oli nostettu tilalleen, otettiin kunkin asemasta erityiset mitat. Samalla otettiin nerokas keino käytäntöön, joka ilmaisisi jos mahdollisesti löytyisi joku salainen käytävä. Hankittiin hienoa puun tuhkaa, jota levitettiin vahvalti ja tasaisesti laattialle samalla kun kuljettiin takaperin ovelle. Nyt oli mahdotonta kenenkään tulla hautaholviin alhaalta päin jotakin sala-käytävää myöden, niin ettei merkkejä tästä näkyisi tuhassa. Kun koko laattia oli peitetty ja tultiin holvin ovelle — aina vain takaperin — suljettiin ja lukittiin ovet ja varustettiin kaksinkertaisella sinetillä, ensin konsistoriumin ja sitten kaupungin sinetillä. Senjälkeen kylvettiin hienoa tuhkaa rappusille ylös kappeliin ja ylimmäinen ovikin suljettiin lukolla ja varustettiin kaksinkertaisella sinetillä niinkuin alimmaisetkin ovet. Tämän jälkeen peitettiin kappelinkin laattia tuhkakerroksella ja kappelin ovet suljettiin huolella ja varustettiin kaksinkertaisella sinetillä. Nyt valittiin Ahrensburgin varusväestä vahteja, joittenka tuli kappelin ympärillä pitää vahtia kolme päivää ja kolme yötä, jolla ajalla ne vähä väliä muutettiin niin etteivät voineet yhtyä minkäänlaiseen salajuoneen kenenkään kanssa.

Näitten kolmen päivän ja kolmen yön aikana tuli melu suuremmaksi ja kamalammaksi kun milloinkaan ennen oli ollut. Määrätyn ajan kuluttua saapui komitea kappeliin toivossa tehdä tärkeitä havaintoja.

Kappelin ulko-ovi tutkittiin ensin, mutta se oli niinkuin se oli jätetty, sinetit koskemattomina. Ovi aukaistiin tämän jälkeen ja kappeli tarkastettiin. Tuhka oli paikoillaan, eikä siinä näkynyt minkäänlaisia jälkiä. Porrasten ylimmäinen ovi oli suljettuna ja sinetit koskemattomina. Portailla oli tuhka koskemattomana. Komitea lähestyi juuri itse hautaholvin ovea ja oli juuri tarkastanut, että sinetit siinä olivat koskemattomina, kun holvista kuului matala, puoleksi tukahtunut ääni. Viivyttelemättä murrettiin sinetit ja aukaistiin ovi ja katsottiin sisälle. Holvissa ei näkynyt yhtäkään elävää olentoa, ei kuulunut ainoatakaan ääntä. Mutta keskellä hautaholvia — mikä näky taasen! Arkut olivat pinotut vielä kamalammalla tavalla kun ennen, useat olivat

pystyssä pää alaspäin ja eräässä, joka oli pystyssä pääpuoli ylöspäin, oli kansi osittain auki ja aukosta oli työntäytynyt kauhea, mädäntynyt käsivarsi, jossa käsi osoitti ylöspäin. Kauhuissaan ja peloissaan astui komitea hautaholviin ja tarkasti arkun kannen, josta tämä käsi pistäytyi. Kirjoitus siinä osoitti, että se oli Carl Buxhoewdenin arkku,. ja siitä pistäytyi hänen käsivartensa pitäen ylhäällä sitä kättänsä, jossa oli ollut partaveitsi kuollessaan. Mutta merkillisintä oli, että tuhka hautaholvin laattialla oli koskemattomana tasaisena mattona, ilman minkäänlaisia jalan jälkiä kun niitä, joita komitean jäsenet siihen polkivat.

Ei näkynyt jälkeäkään mistään ryöstöstä. Ei ainoaltakaan kohdalta laattialla, seinissä tai katossa voinut löytää merkkiäkään mistään kosketuksesta — ja lukuunottamatta arkkuröykkiötä keskellä laattiaa, oli kaikki niinkuin ne olivat sinne jätetty. Ja paikoillaan olivat vieretysten, niinkuin omaisten kädet olivat ne asettaneet, vanhan iso-äidin ja molempain pienten lasten arkut, pyhinä pidettyinä keskellä tätä kauheata sekasortoa.

Nyt kannettiin kaikki arkut ulos ja haudattiin kukin omaan hautaansa hautausmaalla, jonka jälkeen ei kuultu enää minkäänlaista melua. Tutkimuskomitea laati täydellisen yksityiskohtaisen raportin, ilmituoden perin pohjin kaikki seikat asiassa ja kaikki ne tutkimukset ja toimenpiteet joihin oli ryhdytty ja jonka raportin kaikki komitean jäsenet allekirjoittivat. Tämä virallinen asiakirja on vielä jäljellä Öselin konsistoriumin arkistossa. Tämä on kaikille kävijöille saatavissa asianomaisella luvalla ja on sillä luonnollisesti täydellinen juridillinen todistusvoima, niinkuin virallisella raportilla ainakin, jonka on laatinut vastuunalainen komitea, johon ovat kuuluneet tunnustetussa asemassa olevat sivistyneet henkilöt, jotka vallan yksinkertaisesti ovat esiintuoneet omia havaintojaan perinpohjaisen tutkimuksen jälkeen.

Mainittava on vielä, että eräs komitean jäsenistä hra Lace, tunnustettu tiedemies ja lääkäri, joka ennen oli ollut täydellinen ateisti, heti tämän jälkeen avoimesti tunnusti, että hänessä oli uskonnollisissa asioissa tapahtunut täydellinen muutos ja myönsi, että tämän oli vaikuttanut kokemuksensa hautaholvissa Buxhoewdenin kappelissa.

Spiritistisen Seuran

ensimmäinen varsinainen kokous pidettiin maalisk. 21 p:ä H:gissä.

Klo 2 alkoi toimittaja Veikko Palomaa luennon spiritistisistä ilmiöistä, jota mielenkiinnolla seurasi runsas kuulijakunta. Kun luennoitsija oli lopettanut luentonsa ilmoitti hän Spiritistisen Seuran kokcuksen alkavaksi kehoittaen valitsemaan puheenjohtajaa, joksi valittiin toimittaja Jalo Kivi ja pöytäkirjan pitäjäksi hra S. Sampo. Kun jäsenten kirjoitus oli toimitettu astui pöydän taakse puheenjohtaja lausuen seuraavaan suuntaan:

Ennenkuin alamme tämän kokouksen niin tahtoisin minäkin lausua muutaman sanan spiritismistä ja sen perusteista.

Spiritismi ei ole mitään uutuutta vaan on se osana ikuista ilmestymistä, jonka ilmestymismuodot vain vaihtelevat sovitettuina meidän, ihmiskunnan, käsityskannan mukaan. Sitä myöten kun ihmiskunta kehityksessään nousee ylöspäin, niin sitä myöten laajenee myöskin näköalamme ja voimme heittää katseemme yhä kauvemmaksi. Tämä ilmestys on se Lohdutuksen Henki, jonka Kristus lupasi meille lähettää „selittämään kaiken", niinkuin hän sanoi. Tämä uusi ilmestys ei ole enää rajoitettuna rotuihin tai paikkakuntiin, vaan se ilmestyy kaikkialle, kaiken kautta julistaen *Jumalasta ja kuolemattomuudesta*, kehoittaen puhdistautumaan ja valmistautumaan korkeampaan elämään. Yli jokapäiväisten intohimojen riehunnan, yli puolueitten turhan agitatsionin kaikuu henkien mahtavat äänet julistaen *jatkuvasta elämästä haudan tuolla puolen.*

Meillä spiritisteillä ei ole mitään seremonioita, ei minkäänlaisia dogmeja — meillä on temppelinä suuri avaruuden kaikkeus, jossa kiitämme ikuisuuden Isää, ja palvelemme Häntä noudattamalla Hänen ääntänsä meissä.

Me emme tunne mitään säätyrajoja, ylhäisiä tai alhaisia, parempia tai huonompia, vaan tunnustamme ihmisten yleisen veljeyden, sellaisen veljeyden, jossa rikas katsoo kerjäläistä saman arvoiseksi veljekseen — ja tästä kannasta alkaa tie taivasten valtakuntaan.

Lausun läsnäolijat lämpimästi tervetulleiksi työskentelemään valon ja totuuden levittämiseksi materialismin pimittämälle kansalle.

Tämän jälkeen luki puheenjohtaja Suomen Spiritistisen Seuran sekä Helsingin paikallisen seuran sääntöehdoitukset, jotka hyväksyttiin pienemmällä muutoksella. Sen jälkeen valittiin seuran *vartioon:* toimittaja Veikko Palomaa, kirjailijatar Martti Humu, toimittaja Jalo Kivi, ylioppilas Martti Hela, hra S. Sampo, neiti Lydia Saro ja hra A. M. Vapaa.

T. k. 4 p:nä valittiin lopullisesti Suomen Spiritistisen Seuran päävartio, johon valituiksi tulivat, paitsi edellisessä kokouksessa valitun vartion jäseniä, vielä: hrat A. Airaksinen, U. Falck, Pietiläinen, rva A. Ollila, hrat A. Lind, G. Kämpe, A. Henriksson ja Kuittinen. Myöhemmin pidetyssä vartion kokouksessa valittiin pää-vartion virkailijoiksi; puheenjohtajaksi: Jalo Kivi, varapuheenjohtajaksi: V. Palomaa, sihteeriksi: Martti Hela, varasihteeriksi: U. Falck, rahastonhoitajaksi: A. Airaksinen, taloudenhoitajaksi: S. Sampo ja varataloudenhoitajaksi: A. Henriksson. Vartio antoi virkailijoitten toimeksi toimittaa säännöt laillistetuksi.

Vartion kokouksessa päätettiin m. m. toimia Spiritistisen Seuran jäsenten kesken illanvietto t. k. 24 p:nä vaihtelevalla ohjelmalla, jossa jäsenet toverillisen yhdessä olon ja seurustelun kautta lähemmin tutustuisivat toisiinsa. Iltaman valmistaminen jätettiin erityisesti valitun toimikunnan huoleksi, joka huolehtii ohjelmasta y. m.

Toivomme kaikkien jäsenien tuttavineen runsaslukuisesti saapuvan mieltävirkistävään illanviettoon.

Kauhea ennustus.

Marrask. 14 p:ä 1908, eli siis noin kuutta viikkoa ennen Messinan hävitystä, saatiin psykografilla eräältä hengeltä seuraava lausunto, jonka „Efteråtin" mukaan suomennamme tähän:

„Käsitättekö te kuinka kauheassa ajan kohdassa te elätte nyt? Koko ihmiskunnalla on käytävänä kriisi, joka ei pääty ennenkuin on vuotanut paljon verta. Pelvolla näen minä, kuinka se myrskypilvi, joka kauvan on ollut teidän mailmanne päällä, lähestyy lähestymistään. Minä

näen sen valmiina puhkeamaan. Mutta henkiset ystävät eivät myöskään ole toimettomina, he työskentelevät innolla torjuakseen niitä seurauksia, joita paha on matkaansaattanut. Minä en löydä sanoja tulkitakseni suruani siitä suvusta, joka tämän kaiken on vetänyt päällensä, toiset tietämättömyydessään, mutta useimmat uskon puutteessa siihen voimaan, joka yksin voi auttaa. Minä ilmoitan tätä teille sentähden, että te ymmärtäisitte kuinka vakava nykyinen aika on. Taistelu pahaa vastaan ei tule olemaan helppoa, mutta voipi olla, ettei viivy enää kauan kun se mies tulee, joka tekee käännöksen asiassa. Te saatte olla mukana tässä ihmeessä. Minä en saa kuitenkaan paljastaa enempää siitä, joka on ehkä lähempänä kun te aavistattekaan. Valo on ilmoittava tämän miehen tulon. Aurinko on nimittäin loistava ihmeellisellä hohteella ja tuhansia muita merkkejä on teille näkyvä. Ehkä saan minä toisella kertaa lähemmin teille selittää sitä, mitä nyt olen teille sanonut. Mutta nyt on teillä vielä odotettavissa monia uutisia tulen ja veden hävityksestä.

Tarkatkaa kaikki pienimmätkin tapahtumiset. Maanjäristyksiä on tapahtuva ja joukottain on ihmisiä kuoleva. Minä tiedän, että puhdistusta tehdään niitten kesken, jotka asuvat maan päällä. Kokonaisia kaupunkeja on häviävä jonka takia on ilmestyvä paljon kurjuutta. Maa on niinkuin kiehuva tulivuori, sen sisässä palaa ja se valmistelee purkaantumaan. Rakkauden tuli on sitävastoin niinkuin sammunut ja kaikki ne siteet, joita ennen on katsottu pyhiksi, ovat melkein katkaistuna. Ihmiset ovat niinkuin villinä ja syöksevät pidättymättä perikatoansa kohden. Te näette kyllä paljon pahaa tapahtuvan, mutta me näemme vielä enemmän ja emmekä voi muuta kuin kauhistua sitä ajattelemattomuutta, joka kaikkialla vallitsee. Elämän arvon ymmärtävät ainoastaan harvat; he eivät usko itsellään löytyvän mitään vastuunalaisuutta, vaan he syyttävät kaiken Jumalan vääryyteen ja unhoittavat aivan, että heillä on elämänsä ja olentonsa Hänen kauttansa. Onnettomia ovat ne, jotka kieltävät Jumalallisen ja kiinnittävät itsensä ainoastaan katoovaiseen. Kerran on heidän silmänsä aukeeva ja kauhistuen ovat he näkevä erehdyksensä; pelvolla ovat he kokeva, että Jumala on se, joka on antanut heille kaiken ja joka on ollut ijankaikkisesti. Kuolema ei heitä pelasta, se antaa ainoastaan tiedon heille, että sielu on kuolematon. Ehkä ovat kaikki vielä kerran tuleva ymmärtämään kuinka tärkeätä on elää toisin kun miten he nyt elävät. Anarkismi koettaa nyt murtautua esiin ja tuhota maalliset vallanpitäjät. Levottomuus on oleva suuri näitten villien ihmisten takia, sillä paljon murhia ja muita rikoksia tulee tapahtumaan. Aika on vaikea — kuitenkin näen minä kaiken takaa valon juovan, joka koettaa tunkeutua usvan läpi. Muistakaa, että tämä valon juova on näkyvä teille, mutta ennen sitä tulee kauhea murrosaika, joka on vaikuttava melkein lamauttavasti. Kaitselmus valvoo kuitenkin ihmisten yli ja on koettava niin paljon kun suinkin hillitä tätä pahan ylivaltaa. Minun täytyy nyt päättää tällä kertaa. Olkaat huomaavaiset ajan merkkeihin nähden.

Teidän johtajanne.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Kysymys: „Te kiellätte helvetin, eli ijankaikkisen kadotuksen löytymisen, mutta tähänhän löytyvät selvät todistukset raamatussa, jota tekin sanotte uskovanne, sekä Jumalan omassa sanassa.“ Pappi.

Vastaus: Vastaus tähän vaatisi pitempää tilaa kuin mitä käytettävänäni on. Mutta koetan sen tehdä lyhyesti.

Mikä on ensinnä helvetti? Se on kirkkomme opetuksen mukaan paikka, jossa „palaa ijankaikkisesti kuluttava tuli“ ja jossa helvettiin tuomittuja kadotettuja „ihmisiä“ piinataan tässä ikuisessa tulessa ijankaikkisesti, tekemistään synneistä.“ Siis kauhein, raa'in ja julmin rangaistuspaikka, minkä *pimeä ihmisajatus on voinut keksiä ja pystyttää* — se on oikein *kouraan tuntuva materialistisen mielikuvituksen tuote.* Lähemmin ei ole kuitenkaan kirkkomme kyen-

nyt määrittelemään missä tämä helvetti sijaitsee, tai minkälainen se muuten on kokoonpanoltaan — mutta sinne on kirkko helvetin tulikekäleiksi tuominnut kaikki, jotka eivät ole voineet uskoa tätä tulista rääkkäyspaikkaa — ja vielä taivaallisen, rakkaan Isän keksimäksi luoduilleen, jotka hän itse on luonut ja „kaikkitietäväisenä", niinkuin kirkko opettaa, tiennyt sinne lopulta joutuvan. Kait tiedätte mitä helvetti-oppi on ihmisille matkaan saattanut ja minä uskon, että sen opin levittäjät tekevät *pilkkaa Pyhää Henkeä vastaan*. Hehän ovat tehneet kaikkeuden suuresta Luojasta ja Ylläpitäjästä hirmuisen hirviön.

Mutta otetaanpa asia tunteen ja järjen kannalta vielä. Järki ei voi käsittää löytyväksi sellaista Jumalaa, joka ajallisesta hairahduksesta rankaisisi ijankaikkisesti mitä kauheimmalla rääkkäyksellä, Jumalaa, jolla ei muuta ole kuin etsiä kostoa ja kostaa. Ihmisellä itsellään ei ole ollut valikoimisen varaa: tahtooko syntyä elämään sellaisilla ehdoilla, joista lopulta voi päästä helvettiin ijankaikkisesti. Ei, helvetti eroittaa ihmiskunnan henkisesti siitä pyhästä henkisestä olennosta, joka oli ja on heidän olemuksensa alkusyynä — ja joka kuitenkin kiroo heidät „ijankaikkiseen helvettiin". Ymmärrättekö papit mitä te olette tehneet siitä pyhästä olennosta, joka on rakkaus, viisaus ja taivaallinen täydellisyys? Mitä olette rikkoneet häntä vastaan?

Tunne ei voi millään tavoin hyväksyä helvettioppia. Ajatelkaappas vain esim. äsken syntynyttä lasta, joka muutaman tunnin elettyään kuolee — hän on ehdottomasti oleva „perisynnin" takia helvetin tulikekäle, mitään välimuotojahan ei meillä ole valittavissa taivaan ja helvetin välillä! Tai ajatelkaappa itseänne taivaassa iloitsemassa sillä aikaa kun lapsenne kituisi helvetissä ijankaikkisesti! Tuntuisiko ilolta — voisitteko iloita?

Kun vertaa Jumalaa tämän helvetti-opin valossa siihen Jumalaan, josta Kristus opetti kaikkia käsittävänä rakkautena, joka ei hyljää ketään, niin on ero hirmuisen suuri! Kristuksen Jumala sanoo: Rakastakaa vihollisianne, tehkää hyvää niille, jotka teitä vihaavat, siunatkaa niitä, jotka teitä kiroilevat". Luk. 6, 27.

Sekä: „Ja teidän pitää oleman ylimmäisen lapset, sillä hän on laupias kiittämättömiä ja pahoja kohtaan". Luk. 6, 36.

„Mitä luulette? Jos jollain ihmisellä olisi sata lammasta ja yksi heistä eksyisi; eikö hän jättäisi ne yhdeksänkymmentä yhdeksän ja menisi vuorille ja etsisi sitä eksynyttä. Ja kun niin tapahtuu, että hän löytää sen, totisesti sanon minä teille: hän iloitsee enemmin siitä kuin yhdeksästäkymmenestä yhdeksästä, jotka eivät eksyneet. *Niin ei ole myöskään Isänne tahto, joka on taivaissa, että joku näistä pienemmistä hukkuisi.* Mat. 18, 11—14.

Riittäköön nämät.

Ja vielä helvetin raamattuun perustuminen!

Helvettiopin keksivät byzanttilaisen (itäroomalaisen) valtakunnan papisto, omaksuen pakanallisen käsitystavan kaikesta ja koettaen tällä opilla kuoleman jälkeisestä „ikuisesta helvetistä", peloitella „pakanoita" kääntymään kristityiksi. Ensimmäiset kristityt eivät tienneet helvetistä mitään, he tunsivat ainoastaan „hadeksen" (kreikkalainen nimitys kuolleitten olotilalle, henkimaailmalle). Tämä byzanttilainen papisto se myöskin alkoi oppinsa tueksi väännellä ja väärin tulkita alkutekstiä. Kun käsitys helvetti-opista näin pääsi alkuunsa, niin on se sitte itsepintaisesti ennakkoluulona seurannut kaikkia raamatun käännöksiä — että on tahallaankin sitte vielä toisia kohtia vääristelty tukemaan helvetti-oppia. Alkukielessä raamatun kirjoituksille käytetään nimityksiä: „sheol",[1]) „gehenna", „tartarus"[2]) ja „hades", jotka ovat yhteisesti käännetyt „helvetiksi" — sen sijaan kun esim. suomenkielellä on vastaava nimitys tuonela, — kuolleitten olinpaikka. Kreikkalaiset käyttivät „hades"- ja „tartarus"-nimityksiä puhuessaan kuolleitten olotilasta, ja merkitsi se: „näkymätöntä alaa"; kreikkalaisilla, enempää kuin hebrealaisillakaan „gehenna"- ja „sheol"-nimityksissä, ei ollut

[1]) Hebreaksi.
[2]) Kreikaksi.

aavistustakaan sellaisesta käsityksestä kuin meillä on helvetti-käsitys.

Toisia väärin tulkittuja sanoja, joilla on tahdottu tukea helvetti-oppia, ovat kreikkalaiset sanat „aioon", „aioonios", „kriima", „kriisis", „kriinein" ja „katakriinein". Sana „aioon" on tavallisesti käännetty merkitsemään ijankaikkisuutta, vaikka sana tarkoittaa ja merkitsee aikakautta, ajanjaksoa, jossa aika on rajoitettu. Sana „aioonios" johtuu edellisestä monikossa ja on siis: aikakausien aikakausi — eikä „ijankaikkisesta ijankaikkiseen", sillä ijankaikkisuudesta ei voi käyttää monikko muotoa. Kun siis puhutaan „aioonien aiooneista", niin ei silloin tarkoiteta „ijankaikkisuuksien ijankaikkisuutta", vaan „aikakausien aikakautta", jolla on myöskin päättymisaika. Voidaan esim. merkitä sata vuotta aikakaudeksi ja tuhannen vuotta aikakausien aikakaudeksi. Toisin paikoin ovat kääntäjät käyttäneet näitä sanoja merkitsemään mailmaa, — mutta vaan silloin senkin kun ei sanaa ijankaikkisuus ole voinut hyvällä syyllä käyttää näissä kohden.

Sana „kriima" merkitsee tuomiota, mutta se on käännetty toisissa kohdissa tukemaan helvetti-oppia „kadotuksena"; sana kriisis merkitsee oikeuden käyntiä, tuomitsemista, mutta sekin on käännetty „helvetin kadotukseksi" ja „ijankaikkiseksi tuomioksi"; samaten „kriinein"-sana, joka yksinkertaisesti merkitsee: tuomion julistamista, on käännetty *kadotuksen tuomioksi,* tukemaan „kadotuksen helvettiä" j. n. e.*)

Ja lopuksi: kukaan ei ole voinut osoittaa helvetin olin paikkaa tai käynyt siellä — mutta henkimaailmassa ovat tuhannet saaneet käydä (esim. Paavalikin) ja nähneet, että siellä ei „kuolleitten henkiä" rääkätä tai kiusata, vaan lohdutetaan, opetetaan ja neuvotaan. Henget itse vakuuttavat, että siellä ei tiedetä mistään helvetistä, vaan kehityksestä täydellisyyttä kohden.

„Isä rakastaa Poikaa ja antoi kaikki hänen käteensä" Joh. 3:35.

„Mutta *se on Isän tahto,* joka Minun lähetti, *ettei Minun pidä yhtäkään niistä kaikista kadottaman kuin hän minulle antoi* Joh. 6:39.

Kristus on meidän maapallomme Korkein, sen henkinen johtaja.

Kristus opetti rakkauden evankeliumia: rakastakaat toinen toisianne, — mutta siitä on kirkko tehnyt vihan evankeliumin. Kirkon opettajat, papit vaeltavat pimeydessä ja saavat hävetä „pakanainkin" edessä.

Eräs protestanttinen pappi joutui Indiassa keskusteluun erään etevän bramiinin kanssa.

„Onko teidän oppinne mukaan Jumala kaikkivaltias?", kysyi bramiini.

„Luonnollisesti", oli vastaus.

„Kuitenkin teidän oppinne mukaan ihmiskunnan enemmistö menee ijankaikkiseen rääkkäykseen".

Protestantti pappi ei vastannut mitään.

„Sallikaa minun kysyä: mikä voima se on, joka luopi ne henki-olennot, jotka lapsina syntyvät maailmaan?" kysyi bramiini.

„Jumala tietysti".

„Vai niin", sanoi bramiini, päätään pudistaen. „Teidän oppinne mukaan siis korkeinta rakkautta uhkuva kaikkivaltias luopi joka vuorokausi tuhansia olentoja maailmaan tietäessään niistä suurimman osan menevän auttamattomasti ijankaikkiseen rääkkäykseen. Tahtoisitteko te olla hänen sijassaan?

Protestantti pappi suuttui ja meni tiehensä.

Bramiini olisi voinut vielä lisätä: „Te sokiat taluttajat, te syljette hyttysen ja kamelin nielette". J. K.

Seuraavassa numerossa vastaamme kysymykseen „perisynnistä."

---

*) Pastori A. Chambersin teoksessa on tästä seikkaperäisemmin luettavana.

Toimituksen työpöydältä.

Kirjeenvaihtoa.

H. L. . . . .nen. Tilan ahtauden takia täydymme jättää kirjoituksenne seuraavaan numeroon.

— **Uusi kirja: „Ääniä haudan takaa“** on ilmestynyt ja jaetaan näinä päivinä kirjakauppoihin. Kirjan valmistuminen viivähti sattuneista syistä jonkunverran.

Kehoitamme jokaista hankkimaan kirjan ja tutustumaan siihen. Kirjassa on seuraavat luvut paitsi alkulausetta: „Lyhyt johdanto“; — „Spiritistinen liike“ — „Spiritistiset ilmiöt“ — „Henkimailma“ — „Spiritismi ja kristinoppi“ — „Erään hengen lausunto“ ja „Isä“.

Kirjan hinta on 2: 50.

— ***Suomen Spiritistisen Seuran säännöt*** jaetaan tämän numeron mukana kaikille maaseututilaajille.

Maaseudulta voidaan myöskin liittyä jäseneksi seuraan ja missä vähintäin seitsemän spiritistiä löytyy, voivat nämät muodostaa paikallisen seuran keskenänsä.

Jäseneksi ilmoittautuville lähettää päävartion sihteeri jäsenkortit kun ilmoittavat liittymisestänsä seuran rahastonhoitajalle hra A. Airaksiselle, Helsinki Hämeenk. 2 A.

Spiritistisiä Luentoja

pidetään joka sunnuntai klo 2 j. p. p. Vuorikatu 9, spiritistisistä kysymyksistä.

Luento tilaisuuksissa voidaan liittyä jäseneksi Spiritistiseen Seuraan, sekä saadaan kirjallisuutta.

—

Sunnuntaina t. k. 18 p:nä luennoi Martti Humu, aine: „unien merkityksestä“.

Vastaava toimittaja: Jalo Kivi. Helsinki, 1909. A. Airaksisen Kirjapaino.